

**GREATER
STAVANGER**

TERTIALRAPPORT

Q2 2017

Økt optimisme i næringslivet og styrket partnerskap

I følge SR-Banks konjunkturbarometer som ble lagt frem 4. september er det nå en markant bedring i optimismen blant næringsaktørene i regionen. Bildet er fortsatt noe sammensatt når det gjelder aktører innen olje og gass, men også bedrifter med høy oljeeksponering er optimistiske med hensyn til framtidsutsiktene. I tillegg er arbeidsmarkedet i Rogaland inne i en positiv utvikling. Ved utgangen av august er andelen helt arbeidsledige 3,8 prosent, mens bruttoledigheten (helt ledige pluss personer på tiltak) er 4,6 prosent. Bruttoledigheten er dermed gått ned fra 5,1 prosent i august for ett år siden. Varslede oppsigelser og permitteringer ligger også på et lavt nivå de siste månedene.

Greater Stavanger har de senere årene styrket sin satsing mot utvikling av bedriftsnettverk og nye næringsklynger i regionen. Alloyance, et nettverk innen avansert mekanisk industri på Jæren hvor Greater Stavanger har en sentral rolle, har nå lyktes med å få kontrakter i nye markeder. I sommer inngikk tre av selskapene kontrakt med et større europeisk konsern. I tillegg har Greater Stavanger vært involvert i fire klyngesøknader til Innovasjon Norge, både i ledende og støttende roller. Det er strategisk viktig for regionen å være med i konkurransen om disse midlene, som kan bidra til å styrke den langsiktige konkurransekraften hos etablerte næringsaktører i regionen. Søknadsprosessen avgjøres i løpet av oktober.

Flyruter er av avgjørende betydning for internasjonale selskaper når de skal velge å bli eller flytte til en region. Greater Stavanger har i 2016/-17 utarbeidet en ny ruteutviklingsstrategi, som ble ferdigstilt i andre tertial. En viktig forutsetning for gjennomføring av strategien er å styrke finansieringen av ruteutviklingsarbeidet. Rogaland fylkeskommune og Avinor støtter strategien og har allerede fattet vedtak om å bidra med midler. Dette vil bli forsterket fra Greater Stavangers side og ved søknader til partnerkommunene.

Greater Stavanger har i andre tertial ferdigstilt utkast til Strategisk næringsplan, som nå er ute til politisk behandling i partnerkommuner og høring hos sentrale instanser. Planen ferdigstilles i løpet av høsten. Målsettingen i planen er å skape flere arbeidsplasser og at regionen utvikler en mer diversifisert næringsstruktur. Det har vært en klar ambisjon for arbeidet med strategisk næringsplan å involvere og mobilisere «hele regionen» til å arbeide mot felles mål. Engasjementet har til nå vært stort og involveringen bred. Vi er i full gang med å planlegge hvordan engasjementet skal kunne omsettes til mobilisering i neste fase. En stor takk til de mer enn 170 sentrale næringslivsledere, fagpersoner og offentlige ledere som har bidratt så langt. Fortsettelse følger.

Sist, men ikke minst; Eigersund kommune ble per 1. juli partner i Greater Stavanger. Med dette er nærings- og arbeidsregionen mer komplett representert. Det vil styrke våre satsinger og prosjekter på en rekke områder. Velkommen skal dere være – vi ser fram til samarbeidet!

Kristin Reitan Husebø
Administrerende direktør

STYRKE KOMPETANSE- OG TEKNOLOGIOVERFØRING

Norway Pumps & Pipes

Formålet med Norway Pumps & Pipes (NP&P) er å være et verktøy som skal bidra til kunnskapsutvikling, verdiskapning, teknologioverføring og skape arbeidsplasser i regionen, basert på faglig samarbeid mellom medisin og olje& gass.

Prosjektet er basert på en modell som Houston har utviklet og benyttet med suksess. Siden 2007 har Pumps & Pipes i Houston arbeidet for å legge til rette for teknologi- og kunnskapsoverføring innenfor energi, medisin og romfart. Målsettingen er at Pumps & Pipes skal fungere som en plattform for å bringe sammen grupper av fagfolk som ellers ikke ville hatt mulighet til å samhandle. På denne måten er det et redskap og en møteplass for å kunne overføre kunnskap og dele utfordringer på tvers av sektorer for å fremme unike tverrindustrielle samarbeid som kan skape nye innovasjonsteknologier på tvers av sektorene.

Målsettingene er å bidra til kunnskapsutvikling ved bruk av eksisterende kunnskap og teknologi på nye områder, øke verdiskapning i regionen ved å skape bedre/mer effektive tjenester og produkter og bidra til å skape nye arbeidsplasser for å produsere nye produkter og trygge eksisterende arbeidsplasser ved å generere mer arbeid.

NP&P skal skape arenaer for utveksling av kunnskap, for slik å skape nye idéer til smarte løsninger på komplekse problemer. I en slik fase, før idéen «er født», er det i liten/ingen grad tilgjengelige midler i virkemiddelapparatet. Samtidig er det et behov for at noen bruker tid og ressurser på å ta initiativ, planlegger, gjennomfører og følger opp slike aktiviteter. Dette utgjør et «strukturelt hull» i forholdet mellom behov og virkemidler. Lenger ut i modningsfasen av en idé finnes det mange virkemidler som kan være relevante for utvikling, gjennomføring av prosjektet, kommersialisering av ny teknologi osv., som mer modne idéer og prosjekter som kommer ut av NP&P kan kobles opp mot. Rollen til Norway Pumps & Pipes er å være en tilrettelegger ved å arrangere møteplasser hvor fagpersoner møtes og ved å stille disponibelt kunnskap som finnes blant partnerne. Norway Pumps & Pipes skal også være en driver ved å finansiere oppstart/tidlig fase av lovende prosjekter og ved å stille krav til leveranser og presentasjoner for å sikre fremgang. Nye løsninger skal synliggjøres gjennom publikasjoner, konferanser, utstillinger og media omtale.

Greater Stavanger leder styringsgruppen for Norway Pumps & Pipes, der Stavanger Universitetssjukehus, Universitetet i Stavanger, IRIS, Stavanger kommune, Validé, NOV og Norwegian Smart Care Cluster er medlemmer. I tillegg ivaretar Greater Stavanger sekretariatsfunksjonen for styringsgruppen. IRIS har ansatt prosjektleder. Greater Stavanger deltar også i kommunikasjonsgruppen som består av kommunikasjonsansatte fra hver partner. Kommunikasjonsgruppen har bidratt til designet av strategidokumentet, publisering av nyhets saker til nett og utarbeidelse av grafisk materiale.

I andre tertial har Greater Stavanger deltatt på styremøter og møter i kommunikasjonsgruppen hvor fokus har vært rettet mot mulig videre finansiering av prosjektet, samt planlegging av en Pumps & Pipes-konferanse som er tenkt organisert i 2018 i Stavanger som et samarbeid med Pumps & Pipes Houston.

Mulighetsterminalen

Mulighetsterminalen har i andre tertial fokusert på informasjonsmøter for de som akkurat har begynt på dagpengeordningen og de som snart har brukt opp sin rett til dagpenger. Dette arbeidet vil fortsette med utover høsten i samarbeid med NAV og Stavanger kommune.

Informasjonsmøtene har blitt et eget konsept. Her blir de aktuelle arbeidsledige innkalt til et fellesmøte på Mulighetsterminalen hvor de får informasjon om sine rettigheter, plikter, muligheter, hvilken service/hjelp de kan få av NAV.no og av de lokale NAV kontorene. I tillegg får de en oppdatering i arbeidsmarkedet.

Aktiviteten "Jobbdrøs" er godt etablert og et veldig bra besøkt arrangement. Hver torsdag møter mellom 100-130 personer opp for å få med seg de reserverte ledige stillingene igjennom NAV marked. Det lignende arrangementet for ungdom i aldersgruppen 18 - 30 år "Jobbmuligheten" fortsetter som før med ukentlige arrangement.

Hittil i år per august har det vært mer enn 10.000 personer innom på besøk. Av arbeidssøkende - totalt i hele 2016 var det ca. 6.500 personer. Mange deltar på flere typer arrangement.

Vi vil fortsette å fokusere på jobbmesser hvor arbeidsgivere kommer og presenterer ledige stillinger og muligheter rundt om i landet. Her har lokale, nasjonale, internasjonale rekrutterere og bedrifter vært på besøk.

For å fremme mobilitet, har Mulighetsterminalen etablert et samarbeid med NAV-kontorer i andre deler i landet hvor vi deler deres reserverte stillinger på vår ukentlige "Jobbdrøs".

Mulighetsterminalen vil også prøve å skape aktiviteter for arbeidsledige ungdom og flykninger. Dette er grupper som vi samarbeider med andre om å ivareta. De har et annet behov enn eldre arbeidssøkere og må behandles individuelt.

Mulighetsterminalen har også hatt et koordinerende møte med alle NAV-kontorene i Stavanger for å få synergier med felles aktiviteter.

Satellittene på Randaberg og i Sandnes er mindre besøkt en forventet, og det brukes derfor mer tid på å få brukere i Randaberg og Sandnes til å komme til Stavanger. Aktiviteten på Bryne er derimot veldig godt besøkt ved arrangement og vil derfor bli opprettholdt. Hensikten med disse satellittene er at de arbeidssøkende selv skal skape aktivitet som en del av prosessen med å selv få seg en jobb.

Årskonferansen 2017

Årskonferansen er et viktig redskap for Greater Stavanger til å utøve funksjonen som regional tankesmie. Konferansen setter viktige forhold for regionens utvikling på dagsordenen, i perspektiver som favner både nærings- og samfunnsutvikling. Konferansen skal gi kunnskap og formidle scenarier som er nyttige i langtidsplanlegging for aktører i både privat og offentlig sektor. Analyser og rapporter blir utarbeidet til konferansen, for å hjelpe partnerkommunene i deres arbeid med å analysere og forstå samfunnsutviklingen. Målgruppen til konferansen er ledere og øvrige beslutnings-takere i næringslivet, academia og offentlig sektor. Høstens konferanse er den syvende i rekken. I fjor samlet konferansen godt over 300 deltakere fra næringsliv, kunnskapssektoren og offentlig sektor.

I andre tertial ble dato og ramme for konferansen fastsatt. Høstens konferanse finner sted på Scandic Stavanger Forus den 8. november. Ny strategisk næringsplan for regionen vil danne bakteppe for konferansens innhold, med et spesifikt fokus på flere arbeidsplasser og styrking av et bærekraftig diversifisert næringsgrunnlag.

Møter for næringsansvarlige

Målsettingen med møtene for næringsansvarlige er å skape en arena for informasjonsutveksling og kontakt mellom kommunenes næringsansvarlige, og mellom kommunenes næringsansvarlige og Greater Stavanger.

Det ble gjennomført ett møte for næringsansvarlige i løpet av andre tertial 2017. Møtet ble avholdt på den nye brannstasjonen til Rogaland Brann og Redning IKS. Følgende temaer sto på dagsorden:

- Informasjon og omvisning på brannstasjonen v/ brannsjef Ove Henning Berg
- Info fra Greater Stavanger
 - Impact Week 2017
 - Invest in the Greater Stavanger Region og klyngesøknader
 - Mediaklyngen og OTC
- Norwegian Smart Care Cluster, innovasjon i regionen v/ daglig leder Arild Kristensen
- Strategisk næringsplan – diskusjon og innspill

SAMARBEID MED OG UTVIKLING AV BEDRIFTSNETTVERK OG KLYNGER

MIT REAP

MIT REAP er verdens fremste program for å utvikle og forbedre innovasjons- og entreprenørskapsstrategier på regionalt nivå.

Prosjektet er basert på bred involvering av aktører innen offentlig sektor, academia, entreprenører, store selskaper og kapitalmiljøene. Lokalt har SR-bank bidratt med midler slik at Stavangerregionen kan delta i programmet sammen med flere av verdens ledende byregioner. Greater Stavangers rolle i prosjektet er å være den regionale koordinatoren for Stavangerregionen/Rogaland. Vår region har også to deltakere i kjerneteamet som jobber på tvers av Sørvest-Norge, Kristin Reitan Husebø (Greater Stavanger) og Tore Medhus (SR-Bank). I den rådgivende styringsgruppen sammen med flere departement og statlige institusjoner, som for eksempel Forskningsrådet og Innovasjon Norge, deltar Birger Haraldseid fra Greater Stavanger. MIT i Boston er faglig ansvarlig og professor Torger Reve fra BI er leder av det norske teamet.

Hensikten med programmet er å stimulere til mer innovasjonsdrevet entreprenørskap. Samarbeidet hvor regionale aktører i Ålesund, Bergen, Stavangerregionen og Kristiansand deltar har nå kommet inn i en ny fase. Aktører fra alle de fire regionene var samlet i Stavanger i august for å gå videre med å definere hvilke prosjekter som skal stå i fokus når det skal etableres en strategi for hvordan vi skal kunne lykkes bedre med innovasjonsdrevet entreprenørskap i Sørvest-Norge.

Strategien er nå ferdigstilt og skal implementeres.

Hovedgrepet i strategien er at BI og Torger Reve sammen med Universitetet i Agder, Universitet i Stavanger, Høgskulen på Vestlandet og NTNU Ålesund går sammen i et konsortium for å videreutvikle og gjennomføre strategien. Konsortiumavtalen mellom disse ble signert av de respektive rektorer under Arendalsuka.

Rapporten ble presentert og overlevert til Næringsministeren Monica Mæland i samme møtet.

Det vil nå bli etablert lokale team i hver region hvor disse fem interessentgruppene er representert: myndigheter, academia, store selskaper, entreprenører og risikokapital. Greater Stavanger har ansvaret for koordineringen i Rogaland.

De tre hovedaktivitetene er:

Sommerskole for gründere

Dette er en vellykket arbeidsform som er mye brukt i andre land, men som ikke har en tradisjon i Norge. Ønsket er å samle gründere for en intensiv akselerator-øvelse over fem dager basert på MIT sitt program og med en MIT-professor som faglig ansvarlig sammen med Torger Reve fra BI og NTNU i Ålesund som tekniske arrangører. Greater Stavanger koordinerer sammen med SR-Bank sitt Gründerhus. Aktivitetene skal sikre at 10-15 gründere fra Rogaland kan delta i denne første runden. Universitetet i Stavanger er også involvert som en del av det faglige nettverket. Dette ble gjennomført i Ålesund i starten av august med suksess.

Deltakerne har gikk svært gode tilbakemeldinger etter kurset, og det ble konkludert med at dette var unikt og et godt tiltak. Innhold, forelesere og samhandlingen var elementer som fikk nær opp til høyest mulige score av deltakerne.

Neste års MIT REAP Summer School planlegges i Kristiansand i juni 2018. Et tidspunkt som sett med norske øyne er mer gunstig enn første uke av august.

Som oppfølging til Summer School vil det jobbes med å tilrettelegge for å samle denne gruppen jevnlig fram mot neste Summer School, for å bygge videre på momentumet som ble skapt i Ålesund bidra til at entreprenørene kan lykkes. Samarbeidspartnere i denne prosessen vil være SR-Bank sin Gründer Hub og Innovation Dock som er SR-Bank sin samarbeidspartner for Gründer Hub i Stavanger.

Oppskalering av virksomheter

Dette er en blindsoner i det norske virkemiddelapparatet som MIT REAP-teamet ønsker å fokusere på. Hensikten er bidra til at bedrifter i en vekstfase kan få hjelp på veien til å overvinne flere av de utfordringer vekst etter oppstart medfører, og på den måten gjøre det lettere å etablere flere arbeidsplasser og unngå at bedrifter med vekstpotensial kjøpes opp i en for tidlig fase. Intensjonen er å etablere et pilotprosjekt med oppstart tidlig i 2018, med deltakelse fra bedrifter i hele Sørvest-Norge. BI står som fagansvarlig for denne første klassen hvor Stavanger skal være vertskap for én av tre samlinger.

De to andre foregår i Bergen og Boston. Fram mot utgangen av året vil Greater Stavanger være med å legge til rette for å få tre til fem lokale bedrifter med på dette programmet.

Det tredje tiltaket er å etablere et nettverk av innovasjonslaber i Sørvest-Norge. Hensikten er å øke aktiviteten og miljøet rundt eksisterende infrastruktur. Første pilot for dette ventes å komme i 2019.

Matindustrien

Videreutvikling av Det Norske Måltid – FUD Expo

Greater Stavanger har støttet opp om initiativet til Stavanger Forum og Ipax Mat i deres arbeid med å videreutvikle satsingen rundt Det Norske Måltid. Det Norske Måltid har over flere år bygd opp en sterk identitet som en av de viktigste matkonkurransene i landet. Mulighetene for å bygge videre på konseptet med en mat-expo er tilstede i vår region. Norge satser sterkt på mat og reiseliv og en mar-expo vil kunne bli en viktig arena for å styrke måltidsnæringen og mulighetene for øvrige sektorer som er tilknyttet den. Prosjektet er i et forprosjekt fase, og Greater Stavanger er opptatt av at skal en satsing på en mat-expo lykkes må den være forankret i de rette matmiljøene nasjonalt og fra næringsaktørene.

I andre tertial har Greater Stavanger deltatt på to strategimøter for å gi innspill i prosessen med å søke støtte og bygge opp om en satsing knyttet til en fremtidig mat-expo i regionen.

Matbynettverket Delicé

Stavangerregionen har målsetting om at matnæringen vår skal ha en tydelig posisjon i norske og europeiske matmarkeder for kvalitetsmat og differensierte produkter. Næringen står sterkt og er også av stor nasjonal betydning.

Matfestivaler, kokker i verdensklasse, de eneste to restauranter i Norge utenfor Oslo med Michelin stjerne, samt en livskraftig måltidsnæring har bidratt til å styrke Rogalands omdømme som matfylke. For å bidra til å bygge strategiske allianser har regionen gjennom flere år vært en aktiv deltaker i det internasjonale matby-nettverket Delicé.

Délice er et globalt nettverk bestående av byer som bruker mat som strategisk virkemiddel i identitetsbygging, utvikling og profilering. I 2017 har Délice følgende medlemsbyer: Barcelona, Birmingham, Bordeaux, Brussel, Cape Winelands (Sør-Afrika), Chicago, Guangzhou (Kina), Göteborg,

Helsinki, Hong Kong, Izmir (Tyrkia), Lausanne, Leipzig, Lisboa, Lyon, Madrid, Montreal, Puebla (Mexico), Riga, Stavanger, Torino, Turin (Italia), Århus. Lyon har sekretariatsfunksjonen og Brussel innehar presidentskapet i nettverket.

Formelt er det Stavanger kommune som er medlem i matby-nettverket. Lokalt har Stavanger kommune, Rogaland fylkeskommune og Greater Stavanger inngått en samarbeidsavtale om deltakelsen. Greater Stavanger fungerer som sekretariat og leder den regionale styringsgruppen som består av Stavanger kommune, Rogaland fylkeskommune, Greater Stavanger, Universitetet i Stavanger, Gladmat og Region Stavanger.

Nettverket spiller en viktig rolle for regionens satsning med å bygge strategiske internasjonale allianser innenfor matnæringen. Lykkes en i denne satsningen, vil økt matturisme kunne bidra til flere arbeidsplasser og økt verdiskaping i regionen.

I andre tertial har arbeidet rundt Délice vært knyttet til forberedelser til årsmøte som skal finne sted i Århus fra 3. – 5. september. Århus er i 2017 både Europeisk kulturhovedstad og en europeisk gastronomiregion. Tema for samlingen er «A leading ecosystem for food innovation». På årsmøtet skal det blant annet vedtas ny strategi for arbeidet i nettverket og nye statuer.

Alloyance

Greater Stavanger har bistått 16 bedrifter i å etablere et bedriftsnettverk innen avansert mekanisk industri. Initiativet har vært et viktig grep for å formalisere et tettere samarbeid mellom bedriftene. Studier viser at bedrifter som lykkes med å formalisere bærekraftige samarbeid, øker sjansen for å oppnå høyere verdiskaping totalt sett. Bedriftene i nettverket skal samarbeide om felles markedsføring og felles arbeid mot nye internasjonale markeder. Bedriftsnettverket har etablert et eget selskap under navnet Alloyance.

Greater Stavanger har utarbeidet forretningsplan og søknad om støtte fra Innovasjon Norge. Midlene ble tildelt i februar 2016, og har gjort det mulig å ansette en leder av klyngen på fulltid. Greater Stavanger fortsetter å støtte opp om Alloyance, og har i andre tertial 2017 bistått nettverket med å følge prosesser:

- Ledet prosessen med Arena-søknad for nettverket. Greater Stavanger, sammen med bedriftene i Alloyance, SINTEF Raufoss Manufacturing, Universitetet i Stavanger og Frauenhofer IPT, har sammen søkt om støtte til Arena prosjektet Norwegian Mechanical Cluster. Klyngeprosjektet har som formål å styrke den langsiktige verdiskapingsevnene til bedriftene gjennom å vinne kontrakter i nye markeder, styrke satsing på produktutvikling og produktivitetsveksten innen sektoren. Sterke FoU-miljøer er knyttet opp til bedriftene gjennom klyngeprosjektet, som muliggjør en sterkere innovasjonsbasert vekst fremover.
- Alloyance-bedriftene har i andre tertial landet en betydelig kontrakt med et av de store konsernene i Tyskland. Kontrakten er et direkte resultat av samarbeidet i Alloyance. Ytterligere kontrakter jobbes det nå konkret mot.

Aqua Technology

Greater Stavanger og Blue Planet har prosjektledelsen i bedriftsnettverket Aqua Technology. Rogaland har verdens fremste teknologibedrifter innen offshore og havbruk. De 16 bedriftene i Aqua Technology har utgangspunkt fra dette miljøet og en ambisjon om å være med å utvikle framtidens teknologiske løsninger til effektive matproduksjon i sjø. I nettverket skal bedriftene samarbeide om å styrke felles konkurransekraft mot havbrukssektoren, styrke samhandlingen mellom bedriftene og utvikle felles arbeidsmetoder og kompetanse. Nettverket vil ha et særlig fokus på prosjektene som

springer ut fra Fiskeridirektoratets utlysning på utviklingskonsesjoner, hvor havbruksnæringen utvikler framtidens oppdrettsanlegg.

Andre tertial er følgende prosesser gjennomført i nettverket;

- Nettverket har arbeidet målrettet mot et større utviklingsprosjekt som representerer neste generasjons oppdrettsanlegg. Konseptet baserer seg på oppdrett i sjø i nye og eksponerte områder. Idéen baserer seg på bruk av oppjekkable rigger med nye innovative autonome merder stående på utsiden av riggen. Kostandsrammen prosjektet arbeider etter er 500 millioner kr, og nettverket vil søke utviklingstillatelser hos Fiskeridirektoratet.
- Nettverket har planlagt og gjennomført felles stand under Aqua Nor messen i Trondheim i august. Aqua Nor i Trondheim er verdens største teknologimesse rettet mot havbruksnæringen.

Oppfølging av olje- og gassklyngen

Greater Stavanger har i andre tertial hatt løpende kontakt med olje- og gassklyngen. Vi har jevnlig møter med representanter fra næringen, og holder oss oppdaterte på hva som skjer slik at vi kan bistå partnerne med informasjon og oppdateringer. Greater Stavanger sørger også for at styret holdes orientert, da olje- og gassnæringen fremdeles er én av regionens største næringer.

Andre aktiviteter Greater Stavanger har deltatt i relatert til olje- og gassklyngen andre tertial:

- Deltakelse i konferansekomiteen for «Leverandørindustriens Nordområdekonferanse».
- Deltakelse i Næringsforeningen sin ressursgruppe for energi.
- Tilrettelegging av kontaktmøter mellom oljeselskapene, leverandørselskapene og det regionale lederskapet.
- Rundebordssamtaler med et tverrsnitt av næringskatørene i forbindelse med strategisk næringsplan-arbeidet. Nå er det etablert en fast referansegruppe som har en til to årlige møter.
- Deltakelse i arbeidet med å forberede en klyningsøknad inn mot Innovasjon Norge-systemet for en Arena eller tilsvarende status for vår olje- og gassklynge, mest sannsynlig med fokus på Norwegian Energy Cluster sammen med IRIS, Valide og en rekke aktører som for eksempel Statoil.
- Holdt foredrag og vært en aktiv sparringpartner for arrangørene av Stavanger Energy Conference i juni 2017.

Fornybar energi

Arbeidet med strategisk næringsplan sin fornybarsatsing har vært en god kontaktflate i forhold til mangfoldet av aktivitet og initiativ i regionen.

Sammen med en rekke industriaktører i hele fylket har Greater Stavanger deltatt i arbeidet for å få formalisert en klynge-satsing for havvind kalt "Norwegian Offshore Wind Cluster".

Denne prosessen har samlet en kombinasjon av aktører som allerede har fått oppdrag i dette markedet og de som ønsker å omstille seg til slike oppdrag.

Greater Stavanger opplever også at aktører søker Greater Stavanger om råd for å finne ut hvem de kan samarbeide med og få hjelp til konseptutvikling av fornybare løsninger.

Greater Stavanger har i perioden også være medarrangør for av møter i forbindelse med etableringen av Norwegian Offshore Wind Cluster.

I løpet av andre tertial har vi også deltatt i følgende prosesser vedrørende fornybar energi og etablering av aktivitet rundt fornybarpotensialet vårt:

- ONS sin Clean Tech komite for ONS 2018
- Programkomiteen for Norcowe Science meets industry
- Programkomiteen for Egersund Energy Summit
- Styret for Norwegian Offshore Wind Cluster - Arena 2017-søknad
- Styret for Norwegian Energy Cluster - Arena 2017-søknad

Klyngeutvikling – bedrifter i regionen innen automasjon og elektronikk

ABB Robotics tok i mars 2017 kontakt med Greater Stavanger med en idé om å samle FoU-tunge bedrifter innen segmentet automasjon og elektronikk, for å se på hvordan et formelt klyngesamarbeid kunne bidra til å styrke bedriftene samlet sett. Initiativet hadde utgangspunkt i at Rogaland må skape et forum for tett samarbeid innenfor konkrete fag og disipliner. I dag mangler det et forum for Forskning og Utvikling innenfor automasjon, elektronikk og tilhørende software.

Den industrielle revolusjonen 4.0 er høyt på agendaen internasjonalt og i Norge. Den teknologiske utviklingen skjer raskere og raskere og det er en erkjennelse at bedriftene i regionen ikke kan følge med på utviklingen og trendene alene. Dette gjelder områder som IoT, Big data, sertifiseringskrav som kommer, større krav til testing, automasjon, robotisering m.m. Utgangspunktet var hvordan kan vi forme en sterk klynge i denne regionen for å hjelpe hverandre, lære fra hverandre for å samme bli en sterkere region.

I andre tertial er det gjennomført to møter i nettverket som Greater Stavanger leder. Målet med møtene er å bli bedre kjent med hverandres kompetanse- og teknologiområder, og identifisere felles problemstilling og felles områder bedriftene kan samarbeide. Foreløpig er det et ønske i nettverket å gå videre med et samarbeid knyttet til EMC-testing/infrastruktur, som er i dag mangelfull i regionen. Felles kunnskapsinnhenting relatert til Industri 4.0, analyse av big data, maskinlære er eksempler på områder hvor nettverket ønsker sammen å lage kunnskapsarenaer rundt. I tillegg har Universitetet i løpet av møtene fått anledning til å bygge tettere relasjoner til flere av bedriftene i nettverket rundt et samarbeid om studentoppgaver.

Følgende bedrifter deltar i nettverket; ABB Robotics, Laerdal, Zaptec, Roxar, Westcontrol, Westcontrol Robertson, Kverneland Group, ECS-Automation, IKM Electro, Tine Meieri Jæren, Bartec-Pixavi, Trolltunga Robotics og Universitetet i Stavanger.

Medieklyngen

På initiativ fra de største mediaaktørene i regionen, leder Greater Stavanger arbeidet med å etablere nettverk i vår region etter mønster fra NCE Media i Bergen. Det skal nå gjennomføres en ekstern utredning som skal belyse disse to områdene: Bedriftene ønsker å utrede mulighetene for og potensiale i en samlokalisering. Utredningen skal si noe om hvilket område i regionen som kan være aktuelle for en slik lokalisering og dessuten belyse fordelene og evt utfordringene ved å være samlokalisert. I tillegg skal utredningen si noe medianæringens potensial i bred forstand. Det vil si at en også vurderer mulighetsrommet mellom de tradisjonelle mediebedriftene og andre teknologibedrifter i regionen, som for eksempel innen simulering og visualisering.

Som et ledd i arbeidet er det innledet samtaler med NCE Media om muligheten for å etablere en node av denne i vår region med dedikerte ressurser. Det planlegges nå en workshop for å skissere opp et slikt samarbeid. Innovasjon Norge stiller seg foreløpig positivt til idéen.

Samfunnssikkerhet og beredskap

Vi følger opp arbeidet med utviklingen av Samfunnssikkerhetssenteret i Rogaland (SASIRO). Arbeidet rundt Sasiro går nå inn i en ny fase når det nå er vedtatt at tilkomst tunellen på Randaberg skal videreføres som test og treningstunell for redningsetatene, som en del av Rogfast-prosjektet

I løpet av andre tertial har Greater Stavanger oppfordring fra aktørene koordinert at det kan utformes et felles innspill fra regionen rundt rapporten om Samvirke i samfunnssikkerhetsarbeidet.

Med i denne gruppen har følgende deltatt: Universitetet i Stavanger, Rogaland fylkeskommune, Arena for tunellsikkerhet, Vest Politidistrikt, Rogaland Brann og Redning, Fylkesmannen sin Beredskapsavdeling, Stavanger kommune og Sola kommune.

STYRKE INNOVASJON OG NYSKAPING

Strategisk næringsplan

Greater Stavanger har fått i oppdrag å revidere den strategiske næringsplanen for Stavangerregionen. Arbeidet ble påbegynt høsten 2016, og i juni 2017 vedtok styret i Greater Stavanger å sende planen ut til politisk behandling i partnerkommunene, samt på høring til relevante organisasjoner.

Høringsfrist er satt til 20. oktober.

Impact Week

10. - 15. juni inviterte Greater Stavanger for tredje gang til innovasjonsfestivalen Impact Week. Gjennom en rekke seminarer, arrangementer og prosjekter viste regionale aktører hva som har gjort og fortsatt gjør en forskjell for regionens vekst. Kompetanse var årets tema i Impact Week og ble valgt med utgangspunkt i strategisk næringsplan. Stavangerregionen har en målsetting om å være blant Europas fremste kompetanseregioner. Impact Week ønsket derfor å belyse hva vi har lært vi lært av de de siste to-tre årene med omstilling. Hva tar vi med oss videre som kan gjøre en forskjell for regionens vekst og verdiskaping? I alt 20 aktører fra offentlig, privat sektor og akademia arrangerte møter, seminarer og sosiale arrangementer spredt ut over regionen. I alt 1200 mennesker var involvert som deltaker eller arrangør. Under finnes et utdrag av arrangementer:

Åpningsfest i for unge i Geoparken

Åpningsfesten var et familiearrangement som hadde som formål å inspirere til økt kunnskap om innovasjon og kreativitet i ung alder. Greater Stavanger og Impact Week fikk god synlighet ved tilstedeværelse ved Geoparken i Stavanger sentrum. Det var i alt 70 deltakere på arrangementet som ble fasilitert av Papperiet og Storhaug Productions.

Stavanger Smart Region

Stavanger Smart Region ble arrangert av Greater Stavanger og Stavangerregionens Europakontor. Seminaret fant sted på Tou Scene, og seminarets hovedtema var kunnskapsutveksling og erfaringsdeling i arbeidet med å utvikle smarte byer og bygder. Stavanger kommune er vertskap for seminaret hvor det var deltakere fra i alt ni kommuner i regionen. Tilsammen 70 deltakere møtte opp hvor kommunene pitchet sine erfaringer og planer og sin smarte kommune. Kommune som deltok var:

Sandnes, Klepp, Strand, Tysvær, Time, Gjesdal, Stavanger, Sola, Randaberg. I tillegg var det deltakere fra akademia og næringsliv tilstede.

Greater Stavanger har lagt ned mange timer i prosjektets gjennomføringsfase, og har hatt prosjektlederansvar, kommunikasjonsansvar, samt stått som arrangør for flere arrangementer.

Impact Week planlegges å arrangeres for fjerde gang 16. – 20. april 2018. Tema for neste års Impact Week er *attraktivitet*.

Nordic Edge Expo

Greater Stavanger har vært en sentral initiativtaker og bidragsyter i utviklingen av Nordic Edge Expo – en internasjonal konferanse om smarte byer og smarte hjem, som finner sted i Stavanger 26. - 28. september 2017. Det er tredje gang konferansen og utstillingen arrangeres.

Nordic Edge AS er eid av Greater Stavanger, Lyse, ONS, Hey-Ho-Let's Go, Region Stavanger, Smedvig Eiendom, Sparebank 1 SR-Bank, IRIS, Validé, Næringsforeningen. I tillegg har konferansen sponsorer som består av både offentlig og private aktører.

Det faglige utgangspunktet for Nordic Edge Expo er Stavanger sin status som fyrårnsby i EU's satsing på smarte byer, samt tildelingen av den nasjonale klyngen for velferdsteknologi i 2014. Konferansen er en sentral del av Stavangerregionens overordnede satsing på smarte løsninger for by og region. Hensikten med Nordic Edge Expo er å forsterke regionens posisjon som en nasjonal og internasjonal foregangsregion innenfor smartteknologi, og dermed bidra til mer forskning og næringsutvikling innen området. Målet er å gjennomføre en internasjonal Smart City-konferanse etter modell for ONS som inneholder både konferanse, utstilling og demosights.

Greater Stavanger er bidragsyter på flere sett i planleggingen av tredje gjennomføring. Det er brukt tid på planlegging av eget program for partnerkommunene i Greater Stavanger og medlemmene i Stavangerregionens Europakontor. Dette innebærer:

Stand: Greater Stavanger har som hovedsponsor blitt tildelt standplass. Denne skal bli benyttet som en nettverksarena for regionens kommuner. Tema for standen er Stavanger Smart Region og vil være en stand med fokus på møteplassen og samhandling.

Seminar: Greater Stavanger arrangerer 3.møte i møterekken Stavanger Smart Region. Det har litt brukt tid på å designe program og skaffe eksterne foredragsholdere.

Omvisning: I samarbeid med utstillere og Nordic Edge har Greater Stavanger planlagt omvisning på Nordic Edge Expo. Tilbudet skal primært være til Greater Stavanger partner kommuner, men kan også tilbys øvrige kommuner via KS dersom det er kapasitet.

Lunsj: Greater Stavanger vil tilby deltakere på Stavanger Smart Region møtet og eller omvisningen, lunsj på restauranten til Scandic Forum.

Anbefalinger: Greater Stavanger har planlagt og plukket ut hvilke foredrag og sesjoner som vil være av særskilt interesse for kommuner i vår region.

INTERNASJONALISERING

Europakontoret

Stavangerregionens Europakontor (SrE) har vært drevet siden 1993 som et ledd i regionens tilstedeværelse i Europa. Dette sikrer nærhet til EUs beslutningsmekanismer og muligheter til å følge relevante politiske felt på nært hold. Kontoret i Brussel sikrer et bredt kontaktnett av både offentlige og private aktører på europeisk, nasjonalt og regionalt nivå. Kommunene som står bak Greater Stavanger utgjør størstedelen av partnerskapet bak kontoret. De andre regionale partnerne er Haugaland Vekst med kommunene Bokn, Tysvær, Utsira og Haugesund, og videre Rogaland fylkeskommune, Lyse, Universitetet i Stavanger, Høgskolen Stord/Haugesund, IRIS, Stavangerregionen Havn IKS og Helse Stavanger HF, Nordic Edge AS.

Greater Stavanger fungerer som sekretariat for SrE og representerer således Europakontorets hjemlige kontaktpunkt. I tillegg er administrerende direktør i Greater Stavanger også daglig leder i Stavangerregionens Europakontor. Utover ansvar for økonomi og administrasjon, bistår Greater Stavanger spesielt med regional kompetanse, lokal nettverksbygging samt prosjektutvikling og oppfølging.

I andre tertial er det gjennomført ett arbeidsgruppemøte. Aktiviteten har vært rettet mot de to hovedsatsingsområdene helse og smartby. Dette har kommet til uttrykk gjennom aktiv deltakelse i helsenettverket CORAL, EIP AHA, engasjement i Nordic Edge Expo og gjennomføring av møter og seminarer med helse eller smartby som tema.

I andre tertial har kontoret bl.a. lagt arbeid ned i planlegging og gjennomføringen av delegasjonsbesøk fra DG energy trainee, samt arbeidsgruppemøte og besøk til Haugalandet. Kontoret har tilrettelagt for gjennomført besøk fra Stavanger kommune i juni.

Stavangerregionens Europakontor har i andre tertial brukt tid på administrative oppgaver, som å ansette ny trainee, samt startet rekrutteringsprosessen med nye Europarådgiver.

WECP – Verdens energibyer

Arbeidet i WECP (World Energy Cities Partnership) er prioritert som en del av målsettingen om å styrke og utvikle regionens nettverk og samarbeid med sentrale energibyer. Stavanger kommune er medlemsby, men kommunen har lagt forvaltningen av medlemskapet til Greater Stavanger for å sikre et regionalt perspektiv.

WECP ble etablert i 1995 etter initiativ fra blant annet Stavanger og Houston for å skape en nettverksorganisasjon mellom ledende energibyer i verden. Organisasjonen har nå 19 byer fra fire verdensdeler som medlemmer.

Deltakelse i WECP gir en unik mulig for kommunikasjon med ledere fra verdens energihovedsteder når det gjelder dagens situasjon på oljemarkedet, omstillingstiltak og eksempler på innovasjon og nyskaping. Pumps & Pipes-samarbeidet mellom Houston og Stavanger hadde for eksempel sitt utspring i dialog og presentasjon som først ble gitt på et WECP arbeidsmøte.

En viktig målsetting er å bevare og videreutvikle kontakt med politisk og administrativ ledelse i sentrale WECP-byer. For Stavanger er dette først og fremst Houston, Aberdeen, Esbjerg, St. John's, Halifax, Kuala Lumpur og Perth. Kontakten skaper et grunnlag for økt kontakt og samarbeid mellom akademiske institusjoner, næringslivsaktører og forskningsinstitusjoner i Stavangerregionen og de sentrale WECP-byene.

Greater Stavanger har siden årsmøte som fant sted i Stavanger 2014, ledet arbeidet med å gjennomføre en årlig undersøkelse på noen utvalgte indikatorer for å søke mer kunnskap om viktigheten av olje og gass virksomheten for de ulike byene i nettverket. Det har vært en utfordring å få innhente sammenlignbare data fra alle byene, men basert på det som er gjort i 2015 og 2016 ser vi noen interessante trekk som kan følges over tid. Dette gjelder blant annet uventet store variasjoner mellom byene i andel av arbeidsstyrken som jobber innenfor energisektoren og derved også avhengigheten i byene i forhold til olje & gass sektoren.

I 2016 overtok Greater Stavanger ledelsen av fagkomité for næringsutvikling. Komitéen sitt mandat er å fremme næringsutvikling mellom byene og gir en unik mulighet til å lære og formidle hvordan de ulike byene takler utfordringer med omstilling og deres kontinuerlige arbeid med å utvide sitt næringsgrunnlag.

I andre tertial har fokus vært rettet mot forberedelser til årsmøte for 2017 som skal finne sted i Halifax i oktober. Det har vært en klar målsetting å få til en økt deltakelse fra næringslivet til et skreddersydd B2B-opplegg.

For å undersøke interessen omkring det canadiske markedet blant næringslivet i Stavangerregionen og få mer kunnskap om markedsmulighetene, gjennomførte vi i samarbeid med Næringsforeningen den 23. august et møte for bedrifter og andre interesserte. Her deltok blant annet representant fra den canadiske ambassaden i Oslo, som gav en utfyllende presentasjon av markedet og muligheter. Representanter fra 12 ulike firma deltok. Utover Stavanger havn er det enda ikke avklart om flere firma finner Halifax og det canadiske markedet så interessant at de ønsker å delta.

Scottish Development International (SDI)

Etter to år uten representasjon i Norge etablerer SDI igjen kontor i Norge og har fortsatt valgt at Stavanger er stedet. Greater Stavanger har bidratt til å finne kontorplass på I Park da SDI har uttrykt ønske om å være lokalisert i nærheten av oss som de regner som sin lokale samarbeidspartner.

Kontoret og funksjonen vil bli bemannet av to personer fra høsten 2017, og den nye representanten fra SDI skal presenteres under Offshore Europe

SATSING PÅ SMARTE SAMFUNN OG MORGENDAGENS INDUSTRI

Smarte samfunn

Greater Stavanger sin rolle i regionens smartbyarbeid er å styrke næringspotensialet på tvers av alle kommunene. Greater Stavanger har derfor, i samarbeid med Stavangerregionens Europakontor, arrangert to møter i møterekker som har fått navnet *Stavanger Smart Region*. Møterekken skal være en arena for deling av kompetanse og samarbeid på tvers av kommunegrensene i regionen.

Første møte hadde *muligheter* som tema. På møtet ble det belyst hvilke muligheter som finnes for læring og prosjekt, samarbeid og nettverk regionalt, nasjonalt, i EU og Europa. Det ble også belyst hvilke muligheter som finnes for læring og testing i EUs programmer og hvordan kommer man best i posisjon til å vinne fram med egne eller bli med i andres prosjekter. I tillegg tok møtet opp viktige temaer som åpne data og standarder.

Andre møte ble arrangert under Impact Week. På møtet presenterte alle representerte kommuner sine prosjekter og aktiviteter innen smartbyområdet. Møtet viste at det er en gjennomgående positiv holdning til samarbeid og deling og at det allerede skjer spennende ting i hele regionen, med vekt på de sentrale byområdene.

Triangulum

Triangulum-prosjektet er en del av EU's forsknings- og innovasjonsprogram Horisont 2020, og har som formål å vise, dele og gjenta smarte løsninger. Prosjektet tar for seg utfordringer knyttet til klima og miljø gjennom tiltak som skaper integrerte løsninger for IKT, energi og mobilitet. Overordnet målsetting er EUs klima- og energimål, som inkluderer reduksjon av utslipp, økt energieffektivisering og økt bruk av fornybar energi. Stavanger kommune har prosjektlederansvaret, og hovedpartnerne består ellers av Lyse Energi, Rogaland fylkeskommune, Universitetet i Stavanger og Greater Stavanger.

Greater Stavangers rolle i Triangulum-prosjektet er å spre prosjektets opparbeidete kunnskap om integrerte løsninger, samt utveksling av beste praksis til regionens kommuner og aktører. Greater Stavanger deltar dessuten i det overordnede internasjonale kommunikasjonsarbeidet for prosjektet. Vi er representert i eiergruppen, styringsgruppen og regnskapsgruppen som er opprettet lokalt.

Ved å ha ansvar for kommunikasjonsarbeidet i Stavanger, betyr det at vi tilrettelegger for møteplasser, dialog, informasjonsspredning og lokale studieturer for å vise hva som skjer i prosjektet, samt deler informasjon med de internasjonale partnerne i prosjektet.

De fem lokale partnerne i regionen har følgende leveranser i prosjektet:

- Systemer for energistyring og innovative videoløsninger skal testes i 100 private hjem, for å senke energiforbruket, og øke brukerbevisstheten. En skole og ett sykehjem skal teste løsninger for varmestyring, lys og luftkvalitet.
- Ny energisentral basert på minimum 75% fornybare energikilder bygges i et felles sentralstyrt anlegg for varme og kjøling til tre av Stavanger kommunes administrasjonsbygg i sentrum. Målet er reduksjon av CO₂-utslipp, varmegjenvinning og energieffektivisering.
- Tre batteridrevne busser blir testet ut i ordinær rutetrafikk, med særlig fokus på infrastruktur for lading av elektriske kjøretøy. Målet er reduksjon av CO₂-utslipp, nettkapasitet og sikkerhet. Regionen er den første i Norge som gjør dette!

- Store datamengder samles nå i en nettskyløsning som skal håndtere data fra hele prosjektet. Målet er økt bruk av åpne data.
- Erfaring og kunnskap fra prosjektet skal deles og formidles både lokalt og internasjonalt.

I andre tertial hadde Greater Stavanger ansvaret for å planlegge et eget Triangulum arrangement under Impact Week i juni, sammen med de andre lokale partnerne. 15. juni ble det arrangert «Tour de Triangulum», som var en rundtur for interesserte der man begynte hos Lyse med demonstrasjon av deres smarte demo-leilighet og deres smarte hjem løsninger, deretter kjørte deltakerne i en av batteribussene opp til universitetet. Der det ble gitt en presentasjon av deres arbeid med å innhente stor data fra de ulike løsningene i prosjektet, før det hele ble avsluttet på Stavanger kino der det ble vist en ny film om energiløsningen som Stavanger kommune bygger. Målsettingen med arrangementet er å få ut informasjon om tiltak og resultat i prosjektet til innbygger, kommuner og andre regionale aktører.

Smartkommune

Gjennom Smartkommuneprosjektet har kommunene i Stavangerregionen kommet et langt skritt nærmere den regionale næringsplanens målsetting om å utvikle en samordnet og effektiv offentlig sektor innenfor plansak-, byggesak- og geodatafeltet. Greater Stavanger er prosjektansvarlig, og Asplan er engasjert som prosjektsekretariat. I prosjektperioden er det satt i verk en rekke prosesser og tiltak for å samordne, effektivisere og digitalisere kommunenes rutiner og arbeidsprosesser. Det er også etablert en felles digital kartportal for kommunene. Driften er delvis finansiert av Greater Stavanger, og delvis av egenbetaling fra kommunene.

I lengre tid har den store oppgaven i denne prosjektfasen har vært etablering av portal for plan- og byggesakdialog («eByggWeb») i alle kommunene. Anskaffelsen ble for en stor del dekket av statlige tilskuddsmidler, da DIFI anså at portalen representerer et pionerprosjekt. Gjennom denne nettbaserte tjenesten oppnås en vesentlig bedre dialog mellom søker (innbygger eller bedrift) og kommunen. Løsningen er på plass i de fleste kommuner. Smartkommune har fått utviklet et system for automatisk generering av situasjonskart, som er tatt i bruk i 10 av kommunene.

I andre tertial har det vært arbeidsmøter i alle gruppene. Egen arbeidsgruppe har arbeidet med å planlegge den årlige heldagssamlingen som arrangeres 6. september. Det har også vært jobbet med de nye nettsidene, www.smartkommune.no.

REGIONENS ATTRAKTIVITET OG MÅLRETTE ATTRAHERING AV BEDRIFTER

Arealguiden

Målsettingen med www.arealguiden.no er å gi bedrifter som er på flyttefot oversikt over regionens tilbud av tomter og lokaler på en enkel måte. På www.arealguiden.no er det lett å finne tomter og lokaler som tilfredsstillende aktuelle behov og ønsker som bedriften kan ha både med hensyn til type areal og med hensyn til avstand fra flyplass, tilgang til kai og lignende.

Arealguiden for næringsarealer ble lansert i april 2011, og er nå innarbeidet som et verktøy for tilbydere og etterspørrere av næringsarealer i regionen. Nettsiden er oversatt til engelsk slik at den vil nå ut til enda flere.

Business Region Bergen, Haugaland Vekst, Lister Nyskaping, Hardangerrådet IKS, Grenland Vekst og Arendalsregionen har kjøpt bruksrettigheter til verktøyet i sine respektive regioner. Fra 2017 er også Elverumregionens Næringsutvikling med i arealguiden.no.

Ruteutviklingsforum

Regionens flyrutetilbud er blant faktorene som bedriftene legger størst vekt på ved valg av lokaliseringstid. I tillegg spiller et godt flyrutetilbud en avgjørende rolle for viktige deler av omstillingsarbeidet, slik som satsing på reiseliv, kongresser og arrangementer. Målet for Ruteutviklingsforum er derfor å bidra til at Rogaland har et flyrutenett som er tilpasset næringslivets behov og som støtter opp under regionens destinasjonssatsing.

Stavanger Lufthavn, Sola er hardt rammet når det gjelder nedgang i antall flypassasjerer som følge av redusert aktivitet i oljeindustrien. I 2016 hadde lufthavnen 4.193.665 passasjerer. Dette er en reduksjon på 6,8 prosent sammenlignet med 2015. Til sammenligning hadde Bergen en reduksjon på 1,2 prosent, mens Trondheim og Oslo hadde en økning på henholdsvis 1,5 og 4,5 prosent.

Til tross for svak utvikling i 2016 fortsetter reduksjonen inn i 2017. Passasjerantallet ved Stavanger lufthavn, Sola gikk ned med 0,9 prosent i perioden januar-juli 2017 sammenlignet med samme periode 2017. Utenlands trafikken gikk mest ned med en reduksjon på 3,8 prosent, mens innenlandstrafikken økte med 0,9 prosent.

I tillegg til redusert passasjervolum opplever flyselskapene også at næringslivet har et sterkt kostnadsfokus og i større grad enn tidligere etterspør billige billetter framfor businessbilletter. For flyselskapene medfører dette samlet sett et sterkt press på lønnsomheten på enkelte ruter.

Med utgangspunkt i behovet for omstilling og nyskaping som regionen står overfor, er det helt avgjørende at regionen opprettholder attraktivitet og konkurransekraft. Med et stadig dårligere flyrutetilbud er et av regionens viktigste konkurransefortrinn i ferd med å forvitte.

Ruteutviklingsforum satte høsten 2016 i gang et arbeid med å utarbeide en ny strategi for ruteutviklingsarbeidet, finansiert av Avinor, Stavanger kommune og Greater Stavanger. Som en del av strategiarbeidet er det innhentet informasjon om hvordan flyruteutviklingsarbeid drives og finansieres i andre regioner både i Norge og internasjonalt. Gjennom dette arbeidet er det blant annet brakt på det rene at Hordaland fylkeskommune og Sogn og Fjordane fylkeskommune bidrar med betydelige midler til ruteutviklingsarbeidet som foregår i regi av Fly BGO. Dette gjør man i Bergen har mulighet til å jobbe mer med flyruteutvikling på en langt mer offensiv måte enn i vår region.

Den nye strategien legger opp til at det må arbeides langt mer offensivt med ruteutvikling enn tidligere. Dette innebærer blant annet at det må avsettes ressurser til å jobbe med konkrete businesscase som presenteres for flyselskapene. Strategien legger opp til at fylkeskommunen må mye sterkere på banen når det gjelder finansieringen av ruteutviklingsarbeidet og at flere kommuner også bør bidra.

Styret i Greater Stavanger behandlet strategien juni og fattet følgende vedtak:

1. Styret slutter seg til den nye flyruteutviklingsstrategien
2. Strategien sendes på ny til Rogaland fylkeskommune og Avinor med en henstilling om å bidra finansielt i arbeidet.
3. Når finansiering fra fylkeskommunen og AVINOR er avklart sendes strategien til partnerkommunene for søknad om mulig finansiell støtte over en 3-års prosjektperiode.

Avinor har gitt tilbakemelding om de bidrar finansielt til gjennomføring av strategien.

Fylkestinget behandlet ruteutviklingsstrategien i slutten av august og fattet følgende vedtak: *Rogaland fylkeskommune ser viktigheten av et slikt prosjekt og vil bidra til en slik satsning med kr 312.500 kr pr år i tre år, totalt kr 937.500 kr. Fokuset må være på direktehubber som er av stor viktighet for næringslivet i regionen. Beløpet innarbeides i økonomiplanen for 2018 – 2021. Forutsetningen for bevilgningen er at partnerkommunene i Greater Stavanger bevilger tilsvarende beløp og at Avinor finansierer kr 625.000 per år.*

Analyse og kunnskapsinnhenting

Greater bidrar til økt felles kunnskap og forståelse blant sentrale utviklingsaktører og beslutningstakere om den regionale utviklingen.

Greater Stavanger oppdaterer jevnlig sitt styre om utviklingen i arbeidsledighet, befolkning, boligbygging, flytting, osv. I tillegg er dette temaer som også diskuteres jevnlig på møtene for regionens næringsansvarlige. Greater Stavanger bistår også kommunene med analyser og faktagrunnlag.

Kommunikasjon og markedsføring

I tillegg til å bli omtalt i pressen, har Greater Stavanger opptrådt mye i sosiale medier. Sosiale medier er et område vi har prioritert, og vår rekkevidde har økt betraktelig i det siste. Vi har hatt svært god respons på markedsføring gjennom spesielt Facebook, LinkedIn og Google. Alle innlegg som blir publisert på Facebook, blir nå publisert både på norsk og engelsk, slik at Greater Stavanger når ut til et enda bredere publikum.

Vi opplever at nyhetsbrevet vårt fungerer svært godt for å informere partnerkommuner, samarbeidspartnere og andre interessenter om aktivitetene våre. Per i dag når nyhetsbrevet ut til over 3.300 personer, og antallet som melder seg på nyhetsbrevet øker kontinuerlig. Nyhetsbrevet går ut én gang i måneden og inneholder alltid ferske arbeidsledighetstall, nyhets saker og kalender med informasjon om fremtidige arrangementer hvor Greater Stavanger har en betydelig rolle.

I andre tertial har Greater Stavanger også arbeidet med eksternt informasjonsarbeid for å fortelle om våre aktiviteter og prosjekter. Pressemappen finnes [her](#). Her finnes klipp fra medier hvor Greater Stavanger og våre prosjekter er nevnt.

Vi har også sørget for å invitere presse til arrangementer og prosjekter som f.eks. Impact Week.

Standutvikling og messeprofilering

I andre tertial er det i samarbeidet med ONS blitt planlagt hvordan regionen og oljemessen skal promoteres på Offshore Europe i Aberdeen som finner sted i september.

Standen på OTC fungerte veldig bra. Greater Stavanger har derfor besluttet å ha samme design på Offshore Europe. Det er både kostnadsbesparende og vi vet vi når ut med budskapet vi ønsker. Salgsargumenter om hvorfor bedrifter bør investere i Stavangerregionen vil derfor bli markedsført gjennom en film. Det vil også bli delt ut flyers til interesserte.

Vertskapskontoret

Hovedformålet med vertskapskontoret er å bidra til at Stavangerregionen og Rogaland framstår som et godt vertskap og en attraktiv region ved å tilby delegasjoner fra nasjonalt og internasjonalt næringsliv, samt offentlig forvaltning, besøksprogram som er godt tilpasset hensikten med besøksreisene. Videre har vi utviklet programmer som gjenspeiler regionens samlede ressurser og kompetanse. Det har vært et mål at regionen gjennom oppfølging og formidling får best mulig utbytte av de mange kontaktene som knyttes.

Tiltaket er et tilbud til næringsliv, institusjoner og det offentlige om å planlegge og gjennomføre program for gjestende delegasjoner som vurderes som viktige i et regionalt næringsutviklingsperspektiv. Vertskapskontoret tar hånd om den direkte dialogen med oppdragsgiveren, foretar logistikkhåndtering, foreslår programinnhold, avtaler møter/presentasjoner og bistår i gjennomføringen.

Fra en situasjon med mange besøkende delegasjoner, ble det i 2015 en vesentlig lavere etterspørsel. I budsjettet for 2016 ble derfor ressurser omprioritert fra kun å ta imot delegasjoner og dele erfaringer, til at slike opplegg også måtte være knyttet til ekstern markedsføring av regionen og mulighet for å tiltrekke seg bedrifter og/eller økt markedsføring på globale markeder for regionale produsenter.

I 2016 og 2017 har det være en økt interesse fra andre norske regioner om å høre hvordan Stavangerregionen har organisert arbeidet med strategisk næringsutvikling gjennom Greater Stavanger.

I andre tertial var Greater Stavanger i juni tilrettelegger for et møte mellom investerings- og innovasjonsbyråene fra den tyske delstaten Bayern. Program og besøk ble tilrettelagt i samarbeid med Innovasjon Norge sitt Invest in Norway-kontor. Innovasjon Norge og utenriksdepartementet har et prosjekt med Bayern om erfaringsoverføring og besøket var en del av dette samarbeidet.

Vårt oppdrag var å presentere noen av regionen sine innovative miljø, der i blant Grafen Produksjon – Cealtech, hydrogen produksjon fra el kraft, ladeløsninger fra Zaptec, samarbeid mellom norske og tyske aktører om simulatorsenter for helikoptertrening på Sola, industrisamarbeid på Jæren gjennom Alloyance og solenergi løsninger fra Saga Energy.

Bedriftsrekruttering

Greater Stavanger sin rolle er oftest å bidra som koblingsboks mellom bedrifter som søker å etablere seg her og mulige lokale samarbeidspartnere.

Prosjektene vi har jobbet med de siste månedene er:

Fornybarfondet

Siden er det dette ble klart i februar at Fornybarfondet landet i Stavangerregionen, har det skjedd veldig lite med etablering av fondet. Først i revidert nasjonalbudsjett kom det fram at ansvaret for etableringen er flyttet fra Olje- og Energidepartementet til Nærings- og fiskeridepartementet. Vi ser positivt på endringen fordi Nærings- og fiskeridepartementet mest sannsynlig vil bruke samme modell til etablering av fondet som ble brukt ved opprettelsen av AS Nye Veier. Det vil si at man etablerer først et interimsstyre med oppgave å etablere et driftsstyre. Da har vi anledning til å spille inn både krav til kompetanse og navn på personer med solid kompetanse og erfaring av ledelse av slike fond. Da vil vi ha muligheter til å spille inn lokale kandidater dersom slike finnes. Vi arbeider videre med de lokale aktørene om dette. Ved utgangen av august er status den samme.

Neste steg vil være oppnevning av arbeidende styreleder. Denne kan være på plass i løpet av året. Når dette steget er på plass, skal det opprettes et innleid prosjektteam slik at prosesser som rekruttering og leie av lokaler osv. vil kunne gå videre.

Greater Stavanger og andre lokale aktører er klar til å bidra det vi kan i den påfølgende prosessen slik at etableringen av fondet blir en suksess, for Norge og Stavangerregionen.

Kraftkrevende industri

Greater Stavanger deltar i arbeidet med å rigge regionen for mottak av større kraftkrevende bedriften. Dette vil først og fremst være datasenter eller eksempelvis hydrogenproduksjon.

Initiativet er tatt og ledes av Ryfylke IKS med deltakelse av Rogaland fylkeskommune, Haugaland Vekst og Greater Stavanger.

Prosjektet ventes i løpet av høsten å gå over i en ny fase hvor hensikten er å oppkapitalisere slik at kabelen kan bli lagt.

Dette er et håndfast strategisk prosjekt for å bringe ny bedrift (datasenter) til regionen. Dette vil kunne gi store ringvirkninger og langsiktige arbeidsplasser. Det vil fortsatt være det prosjektet i Invest in Stavanger-prosjektet som mest sannsynlig kan gi oss lokaliseringen av aktører som Google og Facebook.

Samfunnspåvirkning

I tråd med etablerte retningslinjer har vi jobbet videre med aktuelle saker av stor betydning for regionen. Felles for sakene er at vi jobber i samarbeid og forståelse med mange aktører fra regionen. Greater Stavanger tar seg av koordineringen og planleggingen av arbeidet. Svært mange saker som angår regionen blir lagt ut til offentlig høring. Den store utfordringen i dette arbeidet er å vite når tid en melding blir lagt ut og den korte responstiden det er fra offentliggjøring til høring.

Statlige arbeidsplasser i regionen

Tidligere i år offentliggjorde regjeringen en liste over organisasjoner som skal vurderes for flytting helt eller delvis ut av Oslo. Landbruksdirektoratet med ca. 200 ansatte i hovedstaden, var en av organisasjonene regjeringen ville vurdere utflyttet. På den bakgrunn tok Greater Stavanger initiativ til å etablere en koordinerende gruppe av private og offentlige aktører i Rogaland for å promotere regionen som den foretrukne lokasjonen for direktoratet. Leder i Jærrådet og styremedlem i Greater Stavanger, ordfører i Klepp Ane Mari Braut Nese, ledet arbeidsgruppen som i tillegg til Greater Stavanger bestod av Fylkesmannen, fylkeskommunen, næringsforeningen, Bondelaget og andre relevante fagpersoner fra det sterke matmiljøet i regionen.

Arbeidsgruppen utarbeidet kronikker, felles ordførerbrev fra Rogaland og film til bruk på sosiale medier. Filmen ble sett av godt over 10.000 personer på Greater Stavanger sin Facebook-side, i tillegg til å bli delt i sosiale medier.

Ved utgangen av andre tertial er det enda ikke tatt noen beslutning på hvor Landbruksdirektoratet skal flyttes. Det er ventet at Regjeringen skal ta den politiske beslutningen før stortingsvalget 2017.